

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

28.02.2020 № 586

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 березня 2020 р.
за № 235/34518

Про затвердження Порядку направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надають медичну допомогу відповідного виду

Відповідно до [статті 33](#) Основ законодавства України про охорону здоров'я, [підпункту 8](#) пункту 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90), з метою забезпечення рівного та справедливого доступу пацієнтів до медичної допомоги **НАКАЗУЮ**:

1. Затвердити [Порядок направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надають медичну допомогу відповідного виду](#), що додається.

2. Установити, що за умов наявності відповідної технічної можливості в електронній системі охорони здоров'я внесення записів про направлення до електронної системи охорони здоров'я є обов'язковим:

1) з 01 квітня 2020 року - для всіх надавачів медичних послуг, які уклали з Національною службою здоров'я України договори про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій на надання медичних послуг;

2) з 01 січня 2021 року - для всіх закладів охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики.

3. Установити, що технічна можливість в електронній системі охорони здоров'я, передбачена пунктом 2 цього наказу, виникає з дати оприлюднення в установленому порядку на вебсайті електронної системи охорони здоров'я інформації про підключення до центральної бази даних електронних медичних інформаційних систем та відповідне розширення їх функціональних можливостей, які передбачені технічними вимогами, затвердженими Національною службою здоров'я України.

4. Визнати таким, що втратив чинність, [наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05 жовтня 2011 року № 646](#) «Про затвердження нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України щодо реалізації Закону України «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 грудня 2011 року за № 1414/20152.

5. Директорату медичних послуг (Сухорукова О.) забезпечити подання цього наказу в установленому законодавством порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

6. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

7. Наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Перший заступник Міністра

А. Семиволос

ПОГОДЖЕНО:

В.о. Міністра цифрової інформації України

О. Вискуб

Т.в.о. Голови
Державної регуляторної служби України

О. Мірошніченко

Голова Державної служби
спеціального зв'язку та захисту
інформації України

В. Петров

Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини

Л. Денісова

Тимчасово виконуюча обов'язки
Голови Національної служби здоров'я України

О. Мовчан

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
охорони здоров'я України
28 лютого 2020 року № 586

ПОРЯДОК
направлення пацієнтів до закладів охорони здоров'я та
фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом
порядку одержали ліцензію на провадження господарської
діяльності з медичної практики та надають медичну
допомогу відповідного виду

I. Загальні положення

1. Цей Порядок регулює механізм взаємодії пацієнта, лікаря, який направляє пацієнтів, та медичних працівників, що здійснюють медичне обслуговування за направленням.

2. Цей Порядок поширюється на всі заклади охорони здоров'я та фізичних осіб - підприємців, які в установленому законом порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики (далі - суб'єкт господарювання), крім випадків, зазначених у пункті 3 цього розділу.

3. Дія цього Порядку не поширюється на екстрену медичну допомогу та на обов'язковий медичний огляд працівників.

4. Направлення не є обов'язковим у випадках:

отримання первинної медичної допомоги;

звернення за отриманням вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги в амбулаторних умовах до акушера-гінеколога, психіатра, нарколога, стоматолога, педіатра, фтизіатра;

консультування та тестування на ВІЛ-інфекцію;

отримання платних послуг;

інших випадках, передбачених законодавством.

5. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

1) виконавець направлення - медичний працівник, який надає консультативні, діагностичні або інші послуги за направленням;

2) епізод медичної допомоги - випадок взаємодії пацієнта з суб'єктом господарювання, починаючи з першого звернення до медичного працівника цього суб'єкта господарювання та до останнього звернення у зв'язку з однією причиною для отримання медичних послуг;

3) ініціатор направлення - лікар, який надає первинну медичну допомогу і про вибір якого пацієнтом подана відповідна декларація згідно із законодавством (далі - лікар ПМД) чи інший лікуючий лікар пацієнта, який приймає рішення про направлення;

4) направлення - скерування пацієнта ініціатором направлення з метою надання пацієнтові медичної допомоги, яку ініціатор направлення не може або не повинен надавати пацієнту, а також замовлення лабораторних та інструментальних досліджень.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в [Основах законодавства України про охорону здоров'я](#), [законах України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»](#), [«Про інформацію»](#), [«Про захист персональних даних»](#), [«Про електронні документи та електронний документообіг»](#), [«Про електронні довірчі послуги»](#), постанові Кабінету

Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я».

6. Направлення комісією лікарів здійснюється відповідно до цього Порядку із урахуванням особливостей, встановлених законодавством. Запис про направлення комісією лікарів вноситься в електронну систему охорони здоров'я (далі - система) за підписом лікуючого лікаря.

II. Особливості здійснення направлення

1. Ініціатор направлення приймає рішення про направлення на підставі оцінки стану здоров'я пацієнта, наявності медичних показань для отримання відповідних послуг, відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я та з урахуванням порядків надання медичної допомоги відповідного виду.

2. Направлення здійснюється для забезпечення отримання пацієнтом медичних послуг в амбулаторних або стаціонарних умовах, медичних послуг, що надаються виїзними бригадами, проведення лабораторних, інструментальних або функціональних досліджень.

3. Направлення на отримання медичних послуг в амбулаторних умовах або від виїзної бригади може здійснюватися у випадку необхідності проведення оцінки стану здоров'я пацієнта, обстеження, здійснення лікування в амбулаторних умовах або в умовах денного стаціонару, медичної реабілітації, паліативної медичної допомоги, вирішення питання щодо подальшого ведення пацієнта, отримання професійної думки спеціаліста, у тому числі за допомогою засобів телемедицини.

4. Направлення на отримання медичних послуг в стаціонарних умовах (далі - госпіталізація) здійснюється за наявності таких підстав:

1) гостре захворювання та/або стан, травма, опіки, відмороження, отруєння, загострення хронічного захворювання, що потребує оперативного лікування або цілодобового інтенсивного лікування чи спостереження;

2) потреба в стаціонарній паліативній допомозі;

3) ускладнений перебіг вагітності та пологи;

4) проведення протирецидивного курсу лікування чи медичної реабілітації, у разі неможливості надання відповідних послуг в амбулаторних умовах;

5) необхідність у застосуванні високоспеціалізованих, високотехнологічних методів діагностики та лікування, що не можуть проводитись в амбулаторних умовах;

6) переведення пацієнта, якого госпіталізовано до одного суб'єкта господарювання, на медичне обслуговування в стаціонарних умовах до іншого суб'єкта господарювання.

5. Замовлення лабораторних, інструментальних або функціональних досліджень може здійснюватися з метою прийняття клінічних рішень в процесі надання медичних послуг пацієнту, з урахуванням його інтересів, за умови, що обрані дослідження:

1) відповідають клінічній ситуації пацієнта з урахуванням специфічності і чутливості обраних лабораторних тестів;

2) забезпечують точність показників досліджень або прогностичної інформації для прийняття клінічних рішень;

3) мають клінічну ефективність, забезпечують потенційний внесок в покращення орієнтованих на пацієнта клінічних результатів.

6. Ініціатор направлення зобов'язаний:

1) роз'яснити та переконатися, що пацієнту зрозумілі мета направлення, підстави, ризики та очікувані результати від отримання пацієнтом послуг за направленням;

2) повідомити пацієнту про строк дії направлення, який встановлюється з урахуванням стану пацієнта та галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я і не має становити більше одного календарного року, та про можливість отримання медичних послуг за направленням у

суб'єктів господарювання, які надають такі послуги, в тому числі за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення;

3) надати можливість пацієнту ставити будь-які питання щодо направлення та надати відповіді на такі питання.

7. Ініціатор направлення, який працює у суб'єкта господарювання, що зобов'язаний надавати пацієнтам медичну допомогу безоплатно відповідно до закону або договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, укладеного з Національною службою здоров'я України, повинен внести запис про направлення пацієнта до системи із застосуванням кваліфікованого електронного підпису відповідно до вимог законодавства.

8. Ініціатори направлення, які працюють у суб'єктів господарювання, крім тих, які зазначені в пункті 7 цього розділу, створюють направлення пацієнта в паперовій або електронній формі або, відповідно до рішення такого суб'єкта господарювання, ініціатори направлення вносять запис про направлення пацієнта до системи в установленому законодавством порядку.

9. Запис про направлення на отримання послуг, пов'язаних із захворюванням на вірус імунодефіциту людини (ВІЛ), здійснюється із дотримання вимог [Закону України](#) «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ». Записи про направлення на отримання послуг, пов'язаних із психічними розладами, здійснюється відповідно до [Закону України](#) «Про психіатричну допомогу».

10. Після внесення запису про направлення до системи пацієнту повідомляється номер запису про направлення в системі засобами телекомунікацій. На вимогу пацієнта ініціатор направлення повинен надати йому копію запису про направлення або номер запису про направлення в системі у паперовій або електронній формі.

11. Ініціатор направлення має право відкликати створене в системі направлення до моменту звернення пацієнта за отриманням медичного обслуговування у випадках:

- 1) зміни стану здоров'я пацієнта;
- 2) смерті пацієнта;
- 3) внесення ініціатором направлення помилкової інформації до системи при здійсненні направлення.

Ініціатор направлення обов'язково зазначає підстави відкликання направлення.

Після відкликання направлення ініціатор направлення може створити новий запис про направлення з одночасним повідомленням пацієнта про таке відкликання або створення нового запису про направлення із застосуванням засобів телекомунікацій.

III. Особливості організації медичного обслуговування за направленням

1. При зверненні за отриманням медичних послуг пацієнт (його законний представник) зобов'язаний повідомити особі, уповноваженій суб'єктом господарювання на реєстрацію звернень пацієнтів за отриманням послуг (далі - уповноважена особа), номер запису про направлення або надати запис про направлення в паперовій формі. Уповноважена особа суб'єкта господарювання повинна:

- 1) перевірити статус запису про направлення в системі;
- 2) повідомити пацієнту про наявність або відсутності можливості отримати медичне обслуговування за направленням у відповідного суб'єкта господарювання за програмою медичних гарантій;
- 3) узгодити з пацієнтом вибір лікаря, іншого медичного працівника суб'єкта господарювання, який буде надавати послуги за направленням за можливості такого вибору;

4) узгодити з пацієнтом дату та час, коли пацієнт може отримати послуги за направленням, крім випадків, передбачених пунктом 2 цього розділу.

2. У випадку, коли неможливо визначити дату надання медичних послуг за направленням або якщо медична послуга може бути надана не раніше, ніж через один місяць з дати звернення, уповноважена особа повинна повідомити пацієнту орієнтовний строк очікування. Суб'єкт господарювання зобов'язаний повідомити пацієнта, зокрема, засобами телекомунікацій про дату та час прийому або госпіталізації в день призначення прийому, але не пізніше, ніж за три дні до такого прийому.

За одним направленням пацієнт має право очікувати на повідомлення про дату та час прийому або госпіталізації у різних суб'єктів господарювання. При цьому дата та час прийому або госпіталізації за направленням можуть бути зафіксовані тільки в одного суб'єкта господарювання.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний організувати в рамках свого закладу електронну чергу очікування з урахуванням необхідності забезпечення реалізації прав пацієнтів на доступ до медичної допомоги.

3. Організація медичного обслуговування за направленням в кожного суб'єкта господарювання визначається правилами внутрішнього розпорядку відповідного суб'єкта господарювання. Зазначені правила мають бути доступні для ознайомлення пацієнтам та їх представникам (інформаційні матеріали розміщуються в реєстратурі та/або приймальному відділенні, приміщеннях для очікування, на вебсайтах таких суб'єктів господарювання).

4. Виконавець направлення здійснює медичне обслуговування за направленням відповідно до медичних показань та стану здоров'я пацієнта із урахуванням вимог, передбачених цим Порядком. Виконавець направлення забезпечує процес надання медичних послуг за відповідним направленням з урахуванням вимог підпунктів 5-7 пункту 10 цього розділу.

5. Під час першої взаємодії з пацієнтом за направленням виконавець направлення відкриває новий епізод медичної допомоги, про що вноситься запис до системи. На підставі одного направлення може бути відкрито лише один епізод медичної допомоги. Після початку прийому пацієнта за направленням в одного суб'єкта господарювання звернення до іншого суб'єкта господарювання за цим самим направленням не допускається.

6. У випадку, якщо пацієнт отримує медичні послуги одночасно у кількох суб'єктів господарювання або у кількох медичних працівників одного суб'єкта господарювання, то кожен з виконавців направлення відповідає за надання медичної допомоги відповідно до відкритих ними епізодів медичної допомоги.

7. Під час відкриття епізоду медичної допомоги за направленням виконавець направлення повинен запитати в пацієнта інформацію про одночасне одержання медичної допомоги у кількох медичних працівників або суб'єктів господарювання та забезпечити взаємодію з такими медичними працівниками в інтересах пацієнта, зокрема через проведення консультацій, направлення запитів, організацію консилиумів. Координуючу роль в цьому процесі може виконувати лікар ПМД.

8. Виконавець направлення має право запитувати інформацію, що потрібна для надання медичної допомоги, у пацієнта, а також ініціатора направлення, інших медичних працівників, які надавали або надають медичну допомогу пацієнту. Зазначені особи повинні сприяти в наданні наявної в них інформації виконавцю направлення з дотриманням вимог законодавства щодо лікарської таємниці, конфіденційності та захисту персональних даних.

9. У разі необхідності призначення повторних візитів пацієнта для продовження надання медичних послуг за направленням в того ж суб'єкта господарювання лікарем, що надавав послуги за направленням, створюється нове направлення. При завершенні надання медичних послуг за направленням лікар закриває епізод медичної допомоги, про що вноситься інформація в систему.

10. Медичні послуги за направленням не надаються у випадках, якщо:

1) суб'єкт господарювання не має права або можливості надавати відповідні послуги згідно із законодавством та ліцензією на право провадження господарської діяльності з медичної практики;

2) пацієнт уже отримав послуги за цим направленням;

3) направлення є відкликаним ініціатором направлення;

4) закінчився строк дії направлення;

5) під час попереднього огляду пацієнта лікар встановив, що пацієнт не потребує надання медичних послуг за направленням або має медичні протипоказання до таких послуг;

6) пацієнт не надає згоду на медичне втручання для отримання послуги за направленням, крім випадків, коли відповідно до закону така згода не вимагається;

7) пацієнт не виконує медичних приписів або правил внутрішнього розпорядку суб'єкта господарювання, за умови, що це не загрожуватиме життю хворого і здоров'ю населення.

11. У разі наявності підстав, передбачених підпунктами 1-4 пункту 10 цього розділу, уповноважена особа суб'єкта господарювання повідомляє про це пацієнта при зверненні за отриманням медичного обслуговування.

У разі встановлення виконавцем направлення наявності підстав, передбачених підпунктами 5-7 пункту 10 цього розділу, виконавець направлення повідомляє про неможливість надання послуг за направленням пацієнта та ініціатора направлення і вносить до системи відповідний запис із зазначенням причини ненадання пацієнту послуги за направленням.

**Генеральний директор
Директорату медичних
послуг**

О. Сухорукова